

Filantrópia és reciprocitás

Kerekes Sándor

Egyetemi tanár

Kaposvári Egyetem, Corvinus egyetem, iASK

Profit és filantrópia!?

- “There is one and only one social responsibility of business—to use its resources and engage in activities designed to increase its profits so long as it stays within the rules of the game, which is to say, engages in open and free competition without deception or fraud”
— [Milton Friedman](#)
- „a magáncég egyedül nyereségének növeléséért felelős. Vezetői e vállalatok tulajdonosaitól – azaz a részvénytulajdonosoktól (shareholder) – csakis erre kaptak felhatalmazást, a stakeholderek vagy más csoportok érdekeit szolgáló, például filantróp cselekedetekre viszont nem.”

- „Meglepő-e, hogy az „öncélú” üzleti etika ajánlásai, kívánságai, kritikai észrevételei teljességgel rendszeridegenek a piaci versenyben helytállni próbáló nagyvállalat számára? Erőforrásokat kellene átcsoportosítania egy olyan cél érdekében, amelyik nem definiálható, ezért nem is elérhető. Senki sem osztogat valamiféle „búcsúcédulát” – jócselekedetekért cserébe – az öncélú etika követelményeinek megfelelő gazdasági társaságnak.” (TÖRÖK ATTILA Az etikus vállalati magatartás és annak „filantróp csapdája” Közgazdasági Szemle, XLIX. évf., 2002. május (441–454. o.))

Társadalmi-gazdasági modellek

John Maynard Keynes

1883. június 5. Cambridge
1946. április 21. Tilton

Friedrich August von Hayek

(Bécs, 1899. május 8. –
Freiburg, 1992. március 23.)

Milton Friedman

(Brooklyn, New York, 1912.
július 31. – San Francisco,
2006. november 16.

**Joseph Alois
Schumpeter**

February 1883 Triesch
January 1950)

Társadalmi-gazdasági modellek

Elméleti alapok	Társadalom Állam Egyén	A kapitalista vállalat
Keynes 1893-1946	Vállalkozó Jóléti állam	Munkavállalói részvétel
Hayek 1899-1992 Friedman 1912-2006	Individualista Atomizált	Részvényesi értékek
Schumpeter 1883-1950	Kapcsolatok Paternalista	Kölcsön és ismételt befektetés

A gazdasági működés alapelvei

- Egyenértékek cseréje, (Pareto-hatékonyság)
- Az újraelosztás elve (méltányosság)
- Kölcsönösség (a társadalmi kapcsolatok megszilárdítása) (kell a kézműves céh és a szociális vállalkozás is)

<http://www.youtube.com/watch?v=tPL2C3BCWVc>

Beggars- Muhammad Yunus speech on Grameen Bank in World Affairs Council

<http://www.youtube.com/watch?v=oYaKRLjgC8o>

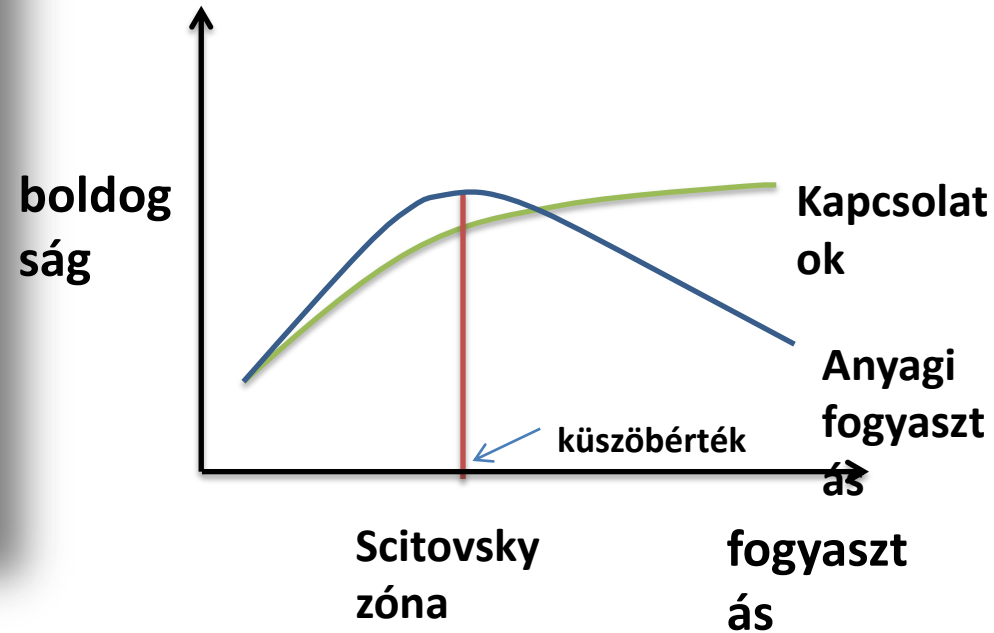
Muhammad Yunus "Creating a World Without Poverty,, 10 perc

9/19/2017

Közösségi szükségletek (Scitovsky, 1974) Kapcsolati „javak”

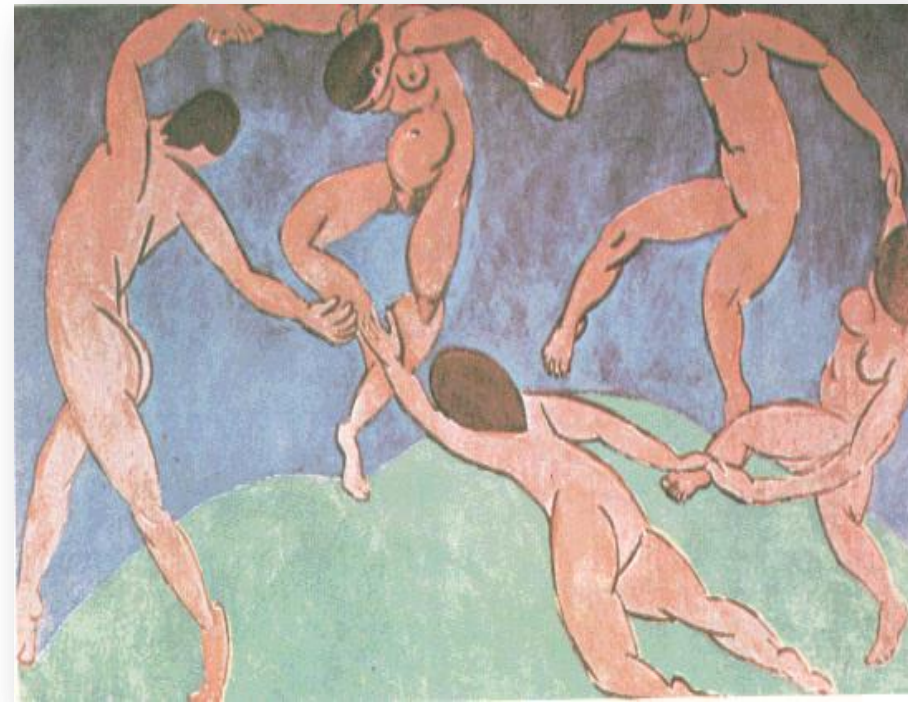
$$\text{Boldogság} = Ha = f(\text{Ca}, \text{Rab})$$

«Az emberi kapcsolatok a boldogság forrásai, fontos részei az emberi jólétnek»

Ca = mindenféle fogyasztás, ami a piacon megvásárolható, Rab=kapcsolatok, ezek nemcsak az „A” személytől függenek, hanem a „B” is hatással van rájuk

Forrás: Bruni előadása a KETEG konferencián Budapest, 2014. március 28.

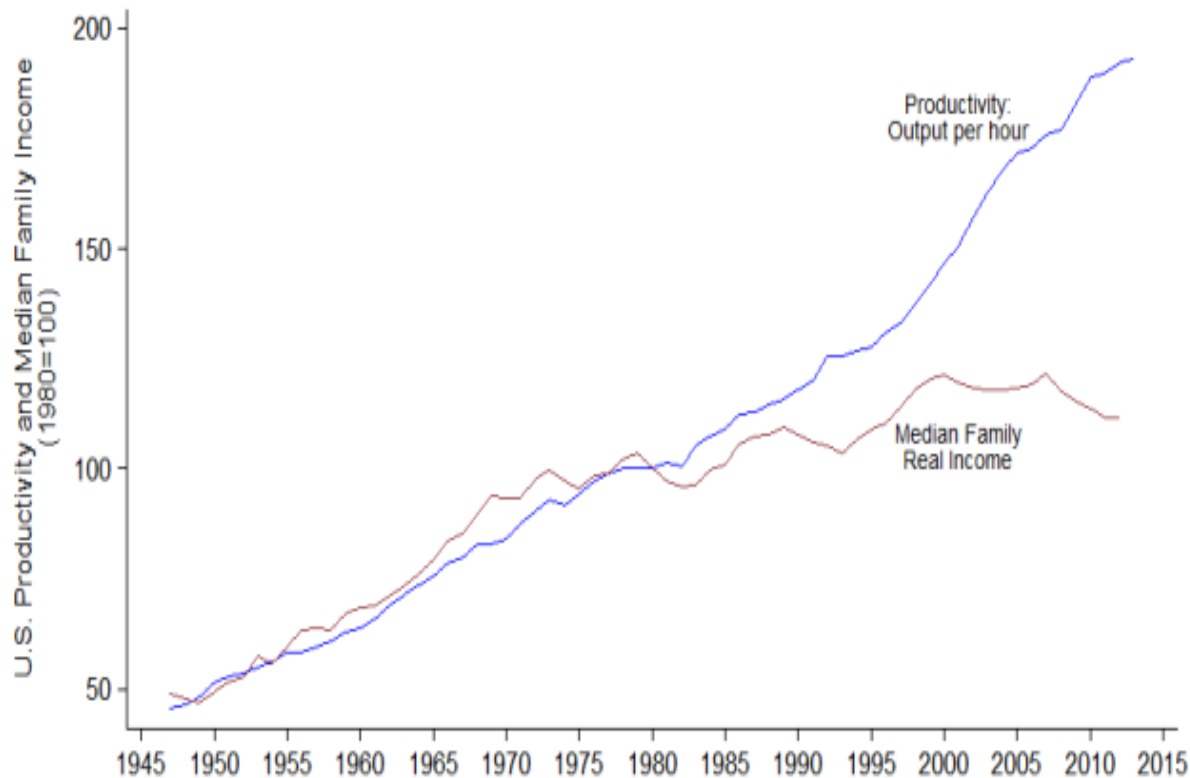

Henri Matisse, *La Danse* (deuxième version), huile sur toile, 1909. Musée du Hermitage, St. Petersburg, Russie.

Viviana Di Giovinazzo. La théorie de Tibor Scitovsky sur les consommations induites. Economies and nances. Université Panthéon-Sorbonne - Paris I, 2009. French. Zetoc/1700509930>

A munkatermelékenység gyorsan nő, de a családok valós bevétele ezt nem követi

Schumpeter „kreatív rombolás”

houseofdebtblog.org, @profsufi & @AtifRMian, Data source: BLS, CPS

Polányi féle paradoxon: a hallgatólagos tudás nem „emészthető” a gépek számára. Paradox helyzet, hogy a hallgatólagos tudást nem tudjuk leírni, az amolyan rejtett dimenziója minden szakmának, amit gyakorlással, szocializációval, stb. „szedünk magunkra”.

<https://www.nyest.hu/media/par-dolog-amit-tudnod-kell-mielott-elveszik-a-gepek-a-munkadat-4.png?large>

Hamvas Béla

- „Élni szellemi és testi tevékenykedés nélkül vétek. Tevékenység, ha hiányzik belőle a művészi vonás, durvaság. A „jó” és „rossz” szavak az emberre alkalmazva „alkotóval” és „rombolóval” helyettesíthetők. **Az alkotók lépésről lépésre harcolják ki a káoszból a rendet, segítségükkel tartódik meg és terjed el minden dolog. Tevékenységük művészet, s a nyom, amit maguk után hagynak, a szépség.”**